

Vragen aan de Fontein

STERVEN EN DAN....? (2)

Ik heb een aantal vragen gekregen waarvan de antwoorden elkaar gedeeltelijk overlappen. In het vorige artikel heb ik toegezegd terug te komen op het woord 'paradijs'. Vraag 2 van de serie over 'sterven en dan' luidt als volgt:

Vraag:

In Lu 23:43 spreekt de Here Jezus over 'het paradijs' waar de moordenaar aan het kruis samen met de Here Jezus zal verblijven. Wat moet ik me daar bij voorstellen

Antwoord:

Hoewel ik als 18 – 19jarige deel uitmaakte van een grote vriendenkring, had ik toch altijd beetje het gevoel een buitenbeentje te zijn. Ik interesseerde mij heftig voor zaken waar mij leeftijdsgenoten weinig aandacht voor hadden, zoals God, geloof, de zin van leven en dood.

's Avonds sloot ik me op in mijn studeerkamer en verslond de boeken van de Camus, Sartre en Dostojevski, schrijvers in wiens boeken de dood een prominente rol speelt. En dan de dichter Hendrik Marsman! Ik leefde me helemaal in in zijn gedichten. Ik weet nog, dat ik op de middelbare school voor de klas met veel pathetische gebaren het gedicht 'Doodstrijd' declameerde. Ik ken het nu nog uit mijn hoofd:

'Ik lig zwaar en verminkt in een hoek van de nacht,

weerloos en blind; ik wacht

op de dood die nu eindelijk komen moet.

het paradijs is verbrand: ik proef roet,

dood, angst en bloed

ik ben bang, ik ben bang voor de dood.

Enz. enz.

'Het paradijs is verbrand', dat herkende ik. Als oorlogskind, samen met mijn vader ondergedoken, had ik meegemaakt, dat drie van mijn ooms naar gevangnissen en kampen werden afgevoerd. Meegemaakt, dat mijn vader moest vluchten, een tante onder ons dak stierf als gevolg van gebrek aan medicijnen en dat een verzetsstrijder voor ons huis werd neergeschoten. 'Het paradijs is verbrand' en bij hoeveel mensen leeft tegenwoordig niet datzelfde gevoel. Je zult in deze crisistijd maar op de keien komen te staan, of ziek zijn zonder uitzicht op genezing en je had nog zoveel dromen. Je zult maar diep teleurgesteld zijn in je echtgeno(o)t(e), je kinderen, de kerkelijke gemeente of teleurgesteld zijn in God. 'Het paradijs is verbrand' en jij proeft dood, angst en bloed, zoals de dichter het verwoordt.

Waarom denk je bij het woord 'paradijs'? Vraag het een kind en hij roept spontaan: 'zwemparadijs' of 'vakantieparadijs'.

Maar wat bedoelt de Here Jezus als hij tegen de moordenaar aan het Kruis zegt: *'Voorwaar, ik zeg u, heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.'* Onze vraagstelling nog meer aangescherpt: 'Waar gaan we naartoe als we overlijden?' Toen ik vandaag de krant opsloeg. Las ik boven een overlijdensadvertentie: 'Hij is als een vogel naar de vrijheid gevlogen.' Is dat onze uiteindelijke bestemming? Een moslim weet het precies: hem is voorgehouden, dat als hij, omhangen, met explosieven een zelfmoordactie onderneemt, hij dadelijk naar de hemel zal reizen en zich daar zal kunnen vermaken met een aantal knappe meisjes. Een hindoe weet het ook: hoe hij zich in dit leven gedraagt, zal bepalen hoe hij na dit leven weer op aarde terugkomt, en wel, in een ander lichaam, om de volgende fase op weg naar zijn bestemming in te gaan. En een boeddhist? Hij gelooft, dat hij na zijn dood zal verdwijnen als een druppel in de oceaan en op zal gaan in het onbekende hiernamaals. Mijn overbuurvrouw, pas terug uit het ziekenhuis, klampte mij onlangs stralend aan. 'Nu weet, ik zeker', zei ze, 'nu weet ik het zeker en ik ben niet meer bang voor de dood. Tijdens mijn operatie, toen ik balanceerde op het randje van de dood, heb ik het gezien: het licht, het grote licht door de tunnel. Daar ga ik naar toe als ik kom te overlijden!' Ze gelooft en vertrouwt op het grote licht, terwijl ze van God en Zijn gebod niets moet hebben.

En een christen?

Deze week las ik in een kerkblad de volgende woorden van een collega: 'Laten we erop vertrouwen, dat er na de dood een plek zal zijn waar het goed is, zonder zorgen en verdriet. In de Bijbel is geen antwoord te vinden op de vraag wat de precieze plek is die we vaak 'hemel' noemen.' Dat mag dan waar zijn, maar is dat alles wat we van het hiernamaals weten? Wat bedoelt de Here Jezus toch als Hij spreekt van het paradijs waar de medekruiseling samen met Hem na de dood zal verkeren? Het is zo verleidelijk om nu uit te weiden over de bekering van deze moordenaar (waarschijnlijk een verzetsstrijder) en over de grenzenloze genade van de Heer, kortom uit te weiden over het tweede kruiswoord van onze Heiland, maar dan zou het artikel te lang worden.

Wat ik nu schrijf over het 'paradijs' schrijf ik met de grootste voorzichtigheid, omdat de Bijbel over onze toestand tussen overlijden en het moment waarop we ons opstandingslichaam zullen ontvangen (1Co 15:51-53; 2Co 5:1-4; Fil 3:20vv), de zgn. 'tussentoestand' ons niet een compleet plaatje verstrekt. Ik besef dan ook goed, dat onze situatie na ons overlijden nog veel verrassender zal kunnen zijn dan we ons nu kunnen voorstellen.

Het woord 'paradijs' is van oorsprong een Perzisch woord ('pardez'). Het is als leenwoord in de Hebreeuwse taal overgenomen ('pardees') en komt 3x in het OT voor in de oorspronkelijke betekenis van een door een muur of hek afgeschermd tuin of park (Ne 2:8; Pr 2:5; Hoogl 4:12-15). Nergens in het OT is het woord 'paradijs' de aanduiding voor het hiernamaals. De Here Jezus geeft aan het woord 'paradijs' wel die betekenis. Uiteraard was de belofte van het paradijs in de eerste plaats bedoeld voor de moordenaar, maar als we 2Co 5:8 en Fil 1:23 lezen, mogen wij ook de hand leggen op deze belofte. Als we overlijden worden onze lichamen begraven, maar gaan onze zielen dadelijk naar het paradijs, een plaats van genieten, van blijdschap en uiteraard een plaats waar we verlangend uit mogen zien naar het moment dat de Here Jezus terugkomt. Dan pas zullen onze zielen weer verenigd worden met ons opstandingslichaam (1Co 15:51-53). Maar het paradijs is vooral een plaats waar ook de Here Jezus zal zijn ('met Mij'). Ik benadruk het woordje 'dadelijk' nogmaals. 'Heden', zegt de Here Jezus, en Hij beklemtoont dat ook nog met de woorden 'Voorwaar (= Gr. 'amen'), Ik zeg u...'. Ik besef tegelijkertijd, dat Jehovagetuigen, Adventisten, Rooms Katholieken en ook bepaalde protestantse groeperingen bezwaar aantekenen tegen dat 'dadelijk'. Zij zijn overtuigd van het feit, dat als de mens overlijdt zijn ziel in een toestand van zielelaap zal verkeren of, zoals de Roomse gelovigen beweren, een louteringsfase in het vagevuur moet door-

maken. Zij, en ook anderen, beroepen zich daarbij op het feit, dat in de oudste Griekse handschriften geen leestekens voorkomen en zij kiezen voor een alternatieve vertaling van het Lu 23:43, nl. ‘Voorwaar, Ik zeg u heden: u zult met Mij in het paradijs zijn.’ Nu komt in het Lukas – evangelie het woordje ‘heden’ vaker voor (Lu 2:11; 4:21; 5:26; 13:32; Lu 19:5,9) en voor mij is het woordje ‘heden’ in deze teksten steeds weer een reden om te jubelen, omdat dat woordje heenwijst naar de genade. Overigens hebben knappe koppen op grond van het Griekse taaleigen mij overtuigd, dat ‘heden’ in de belofte van de Here Jezus onweersprekelijk aangeeft, dat wij na ons overlijden meteen bij de Here Jezus in het paradijs zullen zijn.

Is het paradijs dan hetzelfde als de hemel? Zelf denk ik, dat het paradijs een voorstadium van de hemel is, een soort voorportaal. Maar als u dat ‘hemel’ wilt noemen is mij dat prima. Als we samen maar uit zullen zien naar de grote dag dat de Heer terugkomt. Toen mijn vrouw en ik een tijdje terug over een kerkhof wandelden, zagen we aantal grafstenen waarop woorden stonden gebeiteld waaruit hoop opblonk. ‘Tot de dag der opstanding’ en ‘Tot de dag der opname’. Daar loopt het tenslotte op uit! Het is fijn om samen te filosoferen over zo’n begrip als ‘paradijs’, maar belangrijker is als wij ons zelf afvragen, of we zeker weten, dat als we eenmaal definitief afscheid van het leven moeten nemen, dat we dan ‘bij Hem’ d.w.z. bij de Here Jezus zullen zijn.

De Here zegene U.

Br. Kees van der Bijl (kvdbijl@gmail.com)